Huisartsgeneeskunde en huisartsenzorg

Als je langer in een bepaalde sector werkt, ben je bekend met namen en jargon. In het begin wil je een woord nog wel eens 'proeven' om je vervolgens af te vragen waar het vandaan komt. Neem bijvoorbeeld de begrippen 'huisartsgeneeskunde' en 'huisartsenzorg'. Twee namen die nagenoeg dezelfde lading dekken en voor iedereen bekend zullen zijn, maar in taalkundig opzicht een buitenbeentje zijn in de medisch-specialistische wereld. Een vergelijking van huisartsgeneeskunde met een ander specialisme als 'interne geneeskunde' of 'vasculaire geneeskunde' gaat niet op, want daarbij is het domein van het specialisme het bijvoeglijk naamwoord, en in ons geval is het één woord met geneeskunde. Andere voorbeelden van specialismen aangeduid met één woord zijn kindergeneeskunde, transplantatiegeneeskunde, revalidatiegeneeskunde en fertiliteitsgeneeskunde. Hierbij richt het eerste deel van het woord zich op de betreffende patiëntengroep: kinderen, transplantatiepatiënten, revalidatiepatiënten en ga zo maar door. Alleen bij huisartsgeneeskunde staat de uitvoerder voorop.

Net zo merkwaardig is de term huisartsenzorg. Wie de Nederlandse taal nog niet helemaal machtig is, zou kunnen denken dat het over de zorgen *van* de huisarts gaat of de zorg *voor* zieke huisartsen. Ook hier zie je dat andere samengestelde woorden met 'zorg' in het eerste deel van het woord de patiënten(groep) weergeven: gehandicaptenzorg, volwassenenzorg, patiëntenzorg. Internistenzorg bestaat niet, net zo min als neurologenzorg of gynaecologenzorg. Wie verklaart deze samensmelting van specialisme en uitvoerend arts? (CW)

Hoe meer hoe leuker

Bijna twintigduizend Canadese huisartsen vulden een vragenlijst in waarin gevraagd werd naar de verrichtingen die ze uitvoerden en naar de tevredenheid met het werk. Dertig procent was erg tevreden, maar dat varieerde met de variatie aan verrichtingen: van de groep die minder dan 5 verschillende verrichtingen uitvoerde, was 28% erg tevreden, terwijl van de groep die 10 of meer verrichtingen op zijn repertoire had, 34% erg tevreden was. Niet zo'n groot verschil maar statistisch significant, gecorrigeerd voor confounding en het overdenken waard. (HvdW)

Rivet C, Ryan B, Stewart M. Is *there an association between doing procedures and job satisfaction*? Can Fam Physician 2007;53:92-3.

Dementíé?

Woorden op -entie hebben de klemtoon op -en: abséntie, cleméntie, frequéntie, preténtie, urgéntie, en dus ook het medische begrip deméntie. Ze komen uit het Latijn. Ook in het Engels en Frans ligt de klemtoon op -en: dementia en démence.

Bijna alle woorden op -ie met een *medische* achtergrond hebben de klemtoon op -ie: afasíé, anesthesíé, difterié, dyslexíé, leukemíé, oncologíé, therapíé, enzovoort. Ze komen uit het Grieks. Waarschijnlijk is men dus in de medische wereld dementíé gaan zeggen, en die foute uitspraak krijgt op grote schaal navolging.

Vrijwel alle (uitspraak)woordenboeken, ook het *Geneeskundig woordenboek* van Pinkhof, geven deméntie, maar Van Dale ging in 2005 om naar dementíé. Fout dus, er had moeten staan: 'deméntie, tegenwoordig ook wel dementíé'. (FL)

Lisman FJ. *Over taal gesproken. Voeksnieuws, blad voor Shell-gepensioneerden. http://www.voeks.nl > Voeksnieuws* 2007(5)/*Over taal geschreven*.

Jongeren met overgewicht op kamp

Victory Camp is een twee weken durend zomerkamp voor Nederlandse jongeren (11-17 jaar) met overgewicht. Gedurende het kamp leren de deelnemers hoe ze hun energie-inname kunnen verminderen, hun fysieke activiteit verhogen en hun zelfvertrouwen vergroten.

Bij 67 van de 95 deelnemers van wie gegevens beschikbaar waren van zowel nulmeting als een jaar na het zomerkamp, bleken voedingsgedrag, BMI en kwaliteit van leven significant verbeterd. Een veelbelovende eerste stap voor adolescenten met overgewicht! Meer informatie: www.victorycamp.nl. (HvdW)

Crone MR, *et al. Evaluatie van Victory Camp, een zomerkamp voor jongeren met overgewicht. Samenvatting presentatie Nederlands Congres Volksgezondheid, april* 2007. TSG 2007;85:S18.

De berichten, commentaren en reacties in het Journaal richten zich op de wetenschappelijke en inhoudelijke kanten van de huisartsgeneeskunde. Bijdragen van lezers zijn welkom (redactie@nhg.org). De bijdragen in deze aflevering zijn van Ton Drenthen, Frans Lisman, Jacolien Potkamp, Klaas Reenders, Hans Uijen, Susan Umans, Tjerk Wiersma, Caroline Wortman en Hans van der Wouden.

H&W 07 06.indb 236 11-05-2007 13:19:26